

ENSV EHIKUSKOMITEE ARHITEKTUURIMÄLESTISE KAITSE INSPEKTSIOON
ARHITEKTUURIMÄLESTISE PASS

V	377	SEIDLA MÕISAHOONE PARGIGA	1785
Kateg Kater. №	Arhitektuurimälestise nimetus * Наименование памятника архитектуры		
Liik * Вид	Autor (daatum) * Автор (дата)	Paide raj.	Daatum Латировка
Toimiku nr. № дела	Ümberehituse autor (daatum) Автор реконструкции (дата)	Raioon * Район	Varaklas- sitsism
	paas, krohvitud	Linn * Город	Stiil Стиль
	Tüüp, materjal ja põhikonstruktsioonid Тип, материал и основные конструкции	Asustatud punkt * Населенный пункт	
		Tänav. № * Улица. №	Kaitsekohustu- se daatum ja n.
		Albu k/n	Дата охран- ного обяза- тельства
		Külapõukogu * Сельсовет	
		kolhoos "Kaardiväelane"	
		Kolhoos, sovhoos, metskond Колх. совх.	
		raamatukogu, korterid	Kaitsetsooni kehtestamise daatum
		Kasutamiseviis * Использование	Дата уст. охр. зоны
		kolhoos "Kaardiväelane"	
		Kasutajad * Пользователи	
		kolhoos "Kaardiväelane"	halb
		Valdaja * Владелец	
		Paide raj. 202834, Ahula	
		Valdaja aadress * Адрес владельца	Seisund Состояние

Asendiplaani skeem * Схема генплана

Seidla mõisa peahoone (valminud 1785) kuulub Eesti mõisarahitektuuri väärtuslikemate näidete hulka. Suur kahekordne kiviehitis on kaetud kelpkatusega, esifassaadi liigendavad nõrgalt eenduv laiem keskrisaliit ning kitsad külgrisaliidid. Viimased on teise korruse ulatuses kaunistatud akanduskapiteeliliste pilastritega, katuse kõrgusel katavad risaliite profileeritud ääristega kolmnurkviilud. Horisontaalselt võetavad hoonet korruste vahesimss ja lai profileeritud räästakarniis. Kinnine balkon tagafassaadil pärineb 19. saj. teisest poolest, sammastõdu peaukse ees 1910. aastast.

Hoone interjöörid tunduvad varaklassitsistlikult range välislahenduse kõrval mõnevõrra baroklikena. Ajastule omaselt on võlvidud alakorrust kasutatud majandusruumidena, anfilaad-pidulikult seotud elutoad ja saal asuvad ülakorrusel. Märki-tagu meisterlikku tislertööd.

Park mitmeosaline, põhiliselt vabaplaneeringuline. Mõisamaja ees avar esiväljak, hoone ja maantee vahele kujundatud kinnine iluaed.

ARHITEKTUURSED JA DEKORATIIVSED ELEMENDID АРХИТЕКТУРНЫЕ И ДЕКОРАТИВНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ

Hilisbaroksetes vormides välisuks, sepistatud rõduvõre.

Nikerdatud ääristega sisetrepp, ukсед (s.h. rocaille-motiividega saaliuks, aknapaled, lambrii).

1. Seidla mõisa peahoone. Vaade esifassaadile.
(KRPI, N-14732/2)
2. Peauks esifassaadil (KRPI, N-14732/1)
3. Hoone teisel korrusel paikneva saali uks
(KRPI, N-14734/2)

KES JA MILLAL FOTOGRAFEERIS * КТО И КОГДА ФОТОГРАФИРОВАЛ
R. Valdre, 1974.

MÄLESTISES ASUVAD KUNSTITEOSED
ПРОИЗВЕДЕНИЯ ИСКУССТВА В ПАМЯТНИКЕ

Vt. vaheleht

MÄLESTISE AJALOOLISE STRUKTUURI SKHEEM
СХЕМА СТРУКТУРЫ ИСТОРИИ ПАМЯТНИКА

1982. Hoone kasutusel vaid osaliselt (varemalt
siin paiknenud kool likvideeriti 1973).
Aukliku katuse tõttu esineb vihmavee läbi-
jooksmissi, mistõttu ülakorruse laed paiguti
riikutud, osaliselt kahjustunud ka välis-
krohv.

1. H. P i r a n g, Das baltische Herrenhaus. II Teil. Die Blütezeit um 1800. Riga, 1982, lk.24.
2. Eesti arhitektuuri ajalugu. Peatoim. H. A r m a n Tallinn, 1965, lk.325.
3. M. M ä n n i s a l u, Seidla mõisahooned ajalooline õiend. Tallinn, 1974. KRPI arhiiv, P-2169.

KORVALISED HOONED MALESTISE
 KAITSETSOONIS
 ПОСТОРОННИЕ ПОСТРОЙКИ В ОХРАННОЙ
 ЗОНЕ ПАМЯТНИКА

AJALOOLISED ALLIKAD
 ИСТОРИЧЕСКИЕ ИСТОЧНИКИ

ENSV Riiklik Ajaloo-
 muuseum, f.70, n.1,
 s.5; f.96, n.1, s.25.
 ENSV Riiklik Ajaloo
 Keskarhiiv, f.2764,
 n.4, s.98/126.

MÄLESTISE KAHJUSTUSED * ПОВРЕЖДЕНИЯ ПАМЯТНИКА

KES UURIS MÄLESTIST * КТО ИССЛЕДОВАЛ ПАМЯТНИК
M.Männisalu, 1974

Täitmise
daatum

Дата запол-

нения
25.sept.

1982

Perekonna, ees- ja isanimi ning eriala
Фамилия, имя, отчество и профессия

Hein, Ants Heinrichi p.
kunstiajaloolane

Allkiri * Подпись

